

Adriana Monica ȚEGLEDI

CONTABILITATE FINANCIARĂ

Adriana Monica ȚEGLEDI

CONTABILITATE FINANCIARĂ

Copyright © 2014, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȚEGLEDI, ADRIANA MONICA

Contabilitate financiară / Țegledi Adriana Monica. –
București : Pro Universitaria, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-26-0084-6

657.41/.45

336.748.2

**Adriana Monica ȚEGLEDI – Cadru didactic la Universitatea Petrol-Gaze
din Ploiești**

INTRODUCERE ÎN CONTABILITATE

Scurt istoric. Din antichitate ne-au parvenit diferite liste de cheltuieli sau de provizii, fără ca ele să fie componente ale unui sistem contabil articulat. În Evul Mediu, dezvoltarea comerțului în orașele-state italiene a condus la apariția unui sistem complex de evidență, și anume contabilitatea în partidă dublă. În 1494, călugărul franciscan Luca Paciolo a publicat un tratat de matematică – *Summa de Arithmetica, Geometria, Proportione et Proportionalita* – care cuprindea și o descriere a practicilor negustorului venețian al epocii, între care și cea a contabilității în partidă dublă. Paciolo nu a pretins că a inventat contabilitatea în partidă dublă, dar această parte a cărții sale a fost tradusă în multe limbi, contabilitatea în partidă dublă fiind denumită “metoda italiană”. De aceea, o mare parte a vocabularului contabil provine din limba italiană, de exemplu: casă, bancă, capital, jurnal, cont, debit, credit, bilanț etc.

Profesiunea contabilă liberală s-a dezvoltat mult mai târziu, în secolul al XVIII-lea, o dată cu crearea primului corp al contabililor în Marea Britanie (Institutul Scoțian al Contabililor Autorizați, în 1854). Tehnica partidei duble s-a schimbat nesemnificativ de-a lungul timpului; s-a modificat, în schimb, perspectiva asupra obiectului, scopului și conținutului raportărilor contabile. De la simpla evidență a averii negustorului și a afacerilor lui, prin implicațiile sale sociale, contabilitatea s-a transformat într-un sistem informațional care afectează distribuția resurselor la nivelul unei întregi economii.

Încă de la 1887, Codul Comercial Român îi obliga pe comercianți (persoane fizice sau societăți comerciale) să-și înregistreze tranzacțiile în registrul jurnal și să întocmească registrul cartea mare și registrul inventar. Anual, comercianții trebuiau să prezinte tribunalului registrul jurnal și registrul inventar

CONTABILITATEA – DISCIPLINĂ INFORMAȚIONALĂ

Principalii utilizatori ai informației contabile produse într-o întreprindere sunt: investitorii actuali și potențiali, conducerea întreprinderii, salariații, creditorii financiari și comerciali, clienții, guvernul și instituțiile sale, precum și publicul larg.

Investitorii actuali și potențiali sunt interesați de câștigurile care pot fi obținute din investiția într-o anumită întreprindere, împreună cu riscurile aferente.

Prognoza dividendelor care vor fi plătite în viitor de către întreprindere ar fi informația cea mai relevantă pentru acest grup. Cum o asemenea informație este extrem de dificil de procurat, dat fiind faptul că nerealizarea prognozelor sancționează conducerea întreprinderii, investitorii se vor limita la un surogat, respectiv la evoluția profitului și la mărimea dividendelor acordate în trecut.

Conducerea întreprinderii are nevoie de informații operative în formă rezumată.

Managementul întreprinderii utilizează informațiile furnizate de contabilitatea de gestiune în vederea îndeplinirii funcțiilor sale: planificarea, organizarea și controlul activității întreprinderii. Managerii folosesc informațiile contabile la întocmirea sistemului de bugete (bugetul vânzărilor continuând cu bugetul producției, al aprovizionărilor rezumate în bugetele generale), dar mai ales în faza de control a realizării planurilor și programelor.

Salariații doresc informații privind stabilitatea locurilor de muncă, dar și despre măsura în care li se repartizează o fracțiune justă din valoarea adăugată de întreprindere. **Creditorii financiari** sunt băncile și alte instituții similare interesate de lichiditatea și solvabilitatea pe termen lung a întreprinderii, de capacitatea ei de a rambursa la termen creditele contractate, împreună cu dobânzile aferente.

Creditorii comerciali sunt furnizorii de bunuri și servicii, a căror preocupare este lichiditatea pe termen scurt a întreprinderii.

Pe de altă parte, **clienții** au în vedere continuitatea relațiilor comerciale cu întreprinderea, în special în situațiile în care aceasta se află în situație de monopol sau oligopol pe piața respectivă. Informațiile furnizate de contabilitatea financiară, între care profitabilitatea pe sectoare de activitate, dau o imagine asupra evoluției posibile a relațiilor comerciale. Nevoile informaționale ale **guvernului** se individualizează la nivelul instituțiilor sale. Ministerul Finanțelor colectează informații din contabilitatea financiară pentru elaborarea prognozelor veniturilor statului, Comisia Națională pentru Statistică centralizează raportările statistice ale întreprinderilor în vederea elaborării conturilor naționale, inclusiv calculul indicatorilor macroeconomici, precum produsul intern brut. Oficiul Concurenței este interesat de informațiile furnizate de contabilitatea de gestiune, respectiv de structura costului de producție și de modul de stabilire a prețurilor anumitor utilități (apă, canalizare, transporturi pe calea ferată, telefonie etc.). Alte ministere colectează informații sectoriale (veniturile din industrie, agricultură, servicii) sau informații privind gradul de ocupare a forței de muncă. În România, guvernul joacă un rol important în procesul de normalizare a contabilității, adică realizează impunerea unor reguli unitare de pregătire a informațiilor contabile și de raportare a lor.

Publicul se așteaptă ca întreprinderile să furnizeze informații despre impactul activității asupra comunităților locale, asupra mediului înconjurător, ca și despre aspectele etice pe care le implică desfășurarea activității unei întreprinderi, iar organizațiile pentru protecția consumatorilor sunt interesate de reflectarea în prețuri a calității produselor sau serviciilor. Cererea de informații nefinanciare este o consecință a modificării raporturilor sociale și a deplasării accentului de la creșterea economică la dezvoltarea durabilă.

CAPITOLUL I

REGLEMENTAREA CONTABILITĂȚII

ÎN ROMÂNIA

După 1990, Legea contabilității nr. 82/1991 a reformat sistemul contabil existent, aducându-l, cel puțin în privința reglementărilor, la un nivel compatibil cu Directiva a IV-a a CEE privind situațiile financiare anuale ale societăților comerciale. Această lege prevede că autoritatea de reglementare a contabilității este Ministerul Finanțelor. Direcția Generală Legislație Contabilă din cadrul acestuia a elaborat Regulamentul de aplicare a Legii Contabilității, planul de conturi general și normele metodologice pentru utilizarea conturilor, modelele registrelor contabile și ale situațiilor financiare de sinteză, formularele comune privind activitatea financiar-contabilă și normele de întocmire și utilizare a acestora.

1.1. SITUAȚIILE FINANCIARE ÎN ROMÂNIA

Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene prevede conform art. 3, ca persoanele juridice care la data bilanțului depășesc limitele a două dintre următoarele 3 criterii, denumite în continuare criterii de mărime:

- total active: 3.650.000 euro;
- cifra de afaceri netă: 7.300.000 euro;
- număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 50 întocmesc situații financiare anuale care cuprind:
 - bilanț;
 - cont de profit și pierdere;
 - situația modificărilor capitalului propriu;
 - situația fluxurilor de numerar;
 - note explicative la situațiile financiare anuale.

Persoanele juridice care la data bilanțului nu depășesc limitele a două dintre criteriile de mărime întocmesc situații financiare anuale simplificate care cuprind:

- bilanț prescurtat;

- cont de profit și pierdere;
- note explicative la situațiile financiare anuale simplificate. Opțional, ele pot întocmi situația modificărilor capitalului propriu și/sau situația fluxurilor de numerar.

Potrivit legii contabilității, situațiile financiare anuale trebuie însoțite de o declarație scrisă de asumare a răspunderii conducerii persoanei juridice pentru întocmirea situațiilor financiare anuale în conformitate cu Reglementările contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene.

Persoanele juridice care au întocmit situații financiare anuale simplificate întocmesc situațiile financiare anuale prevăzute la alin. (1) numai dacă în două exerciții financiare consecutive depășesc limitele a două dintre cele 3 criterii de mărime.

1.2. BILANȚUL CONTABIL

Bilanțul contabil reflectă poziția financiară a întreprinderii la un moment dat, de exemplu la sfârșitul exercițiului financiar. Exercițiul financiar începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie, cu excepția primului an de activitate, când acesta începe la data înființării (înmatriculării) entității economice.

Reglementările din România definesc bilanțul astfel: *documentul contabil de sinteză prin care se prezintă elementele de activ și de pasiv ale întreprinderii la încheierea exercițiului, precum și celelalte situații prevăzute de cadrul legislativ.*

Elementele bilanțului sunt activele, capitalul propriu și datoriile, primul regăsindu-se în activul bilanțului, iar ultimele două în pasivul bilanțului.

Reglementările contabile din România le definesc astfel:

Un activ reprezintă o resursă controlată de întreprindere ca rezultat al unor evenimente trecute și de la care se așteaptă să genereze beneficii economice viitoare pentru întreprindere. Beneficiile economice se referă la capacitatea activelor de a se transforma în numerar sau în echivalente ale numerarului (de exemplu, prin vânzare) sau de a reduce ieșirile de numerar (de exemplu o nouă tehnologie de producție care micșorează costurile).

O datorie reprezintă o obligație actuală a întreprinderii, ce decurge din evenimente trecute și prin decontarea căreia se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse, care încorporează beneficii economice. Ieșirea beneficiilor economice pentru decontarea unei datorii presupune plata în numerar, transferul altor active, prestarea de servicii sau înlocuirea respectivei datorii cu o alta.

Capitalul propriu reprezintă interesul rezidual al proprietarilor în activele unei întreprinderi după deducerea tuturor datoriilor sale.

Pentru a fi recunoscute (încorporate) în bilanț, elementele care corespund definiției unei structuri bilanțiere trebuie să îndeplinească simultan două condiții:

a) să existe probabilitatea intrării în întreprindere (în cazul activelor), respectiv ieșirii din întreprindere (în cazul datoriilor) a beneficiilor economice viitoare aferente;

b) costul sau valoarea elementelor respective să poată fi evaluat(ă) în mod credibil.

Normele contabile românești prevăd următoarea structură a activului bilanțier, în ordinea crescătoare a lichidității: (A) active imobilizate, (B) active circulante, (C) cheltuieli în avans.

REZUMAT: Persoanele juridice din România au obligația să întocmească situațiile financiare anuale în funcție de criteriile de mărime stabilite prin OMFP 3055/2009. Situațiile financiare cuprind: bilanțul, contul de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu, situația fluxurilor de numerar și note explicative la situațiile financiare anuale.

TESTE DE AUTOEVALUARE

1. Bilanțul propriu-zis conține:

- a) Posturi de activ;
- b) Posturi de pasiv;
- c) Posturi de activ și de pasiv;
- d) Numai posturi de activ;
- e) Numai posturi de pasiv.

2. Posturile bilanțiere se grupează după:

- a) destinație;
- b) proveniență;
- c) destinație și proveniență;
- d) funcția elementelor conținute;
- e) funcție, destinație și proveniență.

3. Situația fluxurilor de trezorerie prezintă:

- a) rezultatele obținute în urma activității de exploatare;
- b) rezultatele obținute în urma activității de exploatare și de investiții;
- c) rezultatele obținute în urma activității de exploatare, de investiții și de finanțare calculate la sfârșitul exercițiului;
- d) rezultatele obținute în urma activității de exploatare și de finanțare;

e) rezultatele obținute în urma activității de investiții și de finanțare calculate la sfârșitul exercițiului.

4. Contul de profit și pierdere reprezintă:

- a) a doua componentă principală a anexeii la bilanț;
- b) componenta principală a raportului administratorilor;
- c) a doua componentă principală a bilanțului contabil;
- d) a doua componentă principală a anexeii la bilanț și a raportului administratorilor;
- e) prima componentă principală a situațiilor financiare anuale simplificate la 31 dec.

5. Contul de profit și pierdere cuprinde:

- a) cifra de afaceri, rezultatul din exploatare, rezultatul financiar, rezultatul curent, rezultatul extraordinar, impozitul pe profit / venit, rezultatul net al exercițiului;
- b) cifra de afaceri, în detaliu veniturile și cheltuielile efectuate,
- c) cifra de afaceri, veniturile, cheltuielile și rezultatul net al exercițiului;
- d) cifra de afaceri, cheltuielile și rezultatul exercițiului;
- e) cifra de afaceri, veniturile și rezultatul exercițiului.

6. Rezultatul din exploatare se determină pe baza relației:

- a) rezultatul fiscal – rezerve legale;
- b) venituri din exploatare – cheltuieli din exploatare;
- c) rezultatul contabil + cheltuielile nedeductibile – deducerile fiscale;
- d) venituri financiare – cheltuieli financiare;
- e) venituri din exploatare – cheltuieli pentru exploatare + rezultatul financiar.

7. Rezultatul financiar se determină pe baza relației:

- a) venituri financiare – cheltuieli nedeductibile;
- b) venituri din exploatare – cheltuieli pentru exploatare;
- c) venituri financiare – cheltuieli financiare;
- d) rezultatul contabil + deduceri fiscale;
- e) rezultatul contabil – cheltuielile nedeductibile.

8. Rezultatul curent se determină pe baza relației:

- a) venituri din exploatare + venituri financiare - cheltuieli financiare + cheltuielile nedeductibile;